

V roce 2011 vydal
MUZEJNÍ SPOLEK V MIKULOVĚ
 Registrace MV: VSC/1-10 220/92-R
 Text: PaedDr. Jarmila Červená
 a o. s. LORM, společnost pro hluchoslepé
 Grafická úprava: Mgr. art. Olga Pluháčková
 Kontakt: MSM
 Mgr. Svatopluk Vrbka
 22. dubna 29, 692 01 Mikulov
 tel.: 515 531 928, 728 381 428
 e-mail: vrbkovi@quick.cz

Partner projektu
KULTURVEREIN SÜDMÄHRERHOF

2011 herausgegeben von:
MUSEUMSVEREIN IN MIKULOV
 Registration MV: VSC/1-10 220/92-R
 Text: PaedDr. Jarmila Červená
 und o. s. LORM, Gesellschaft für Taubblinde
 Grafik: Mgr. art. Olga Pluháčková
 Kontakt: MSM
 Mgr. Svatopluk Vrbka
 22. dubna 29, 692 01 Mikulov
 tel.: 515 531 928, 728 381 428
 e-mail: vrbkovi@quick.cz

Partner des Projekts
KULTURVEREIN SÜDMÄHRERHOF

Tento projekt je spolufinancován
 městem Mikulov
 Mit finanzieller Unterstützung der
 Stadt Mikulov
 www.mikulov.cz

Ein großer Schlag für einen jungen Menschen, dessen Fähigkeiten ausgerechnet in der Musik lagen. Er verfiel in eine tiefe Resignation, anfängliche Selbstmordgedanken besiegte er, fand die Kraft, sich seiner Fähigkeiten zu besinnen. Er studierte Philosophie, Mathematik, Logik und besonders Literatur.

In dieser Zeit reifte sein Entschluss, Österreich zu verlassen. Lange dachte er an die Schweiz, sein geliebtes Zürich. Doch im Jahre 1846 heiratete sein Bruder Zikmund und machte sich in Berlin sesshaft. Ein Hoffnungsstrahl für Lorms Flucht aus Österreich, wo er sich ganz verlassen fühlte. Aber auch in Berlin war er einsam. Zuletzt begegnete er seinem Freund Hartmann, mit dem er auch die Wohnung teilte. Als völlig Unbekannter empfing er in dieser Zeit Besuche literarischer Größen, mit denen er sich nur schriftlich verständigen konnte. Seit dieser Zeit publizierte er unter dem symbolischen Pseudonym Hieronymus Lorm. Hieronymus war der erste Heilige, der nicht nur einsam lebte, sondern auch über die Einsamkeit schrieb. Lorm ist die Hauptfigur im Roman des englischen Schriftstellers G. P. R. James, den Lorm sehr schätzte.

Die Revolution 1848 änderte alles. Lorm wurde Augenzeuge bei nächtlichem Barrikadenbau und war oft in Lebensgefahr. Begeistert kehrte er nach Wien zurück und widmete alle Kräfte seiner Heimat. Doch die weitere Entwicklung der Verhältnisse konnte ihn nicht befriedigen. Er musste feststellen, dass er unter solchen Bedingungen nicht literarisch tätig sein konnte.

Schon in dieser Zeit konnte sich Lorm nur durch seine selbsterfundene Handtastsprache verständigen. Lesen und schreiben schaffte er nur mit Hilfe eines künstlich erzeugten optischen Geräts. Sein Talent war mit einer enormen Willenskraft verbunden. Auch die Kur im Marienbad brachte nur eine vorübergehende Besserung.

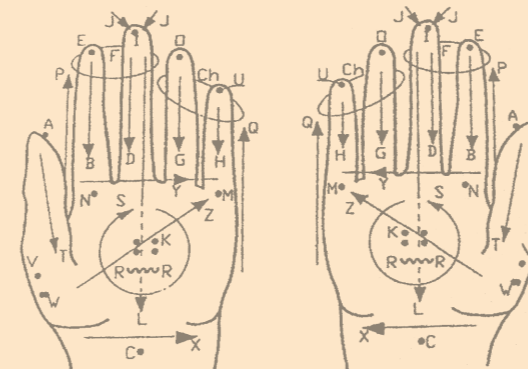
Im Jahre 1855 erschien sein erster Roman „Gabriel Solmar“ und eine ganze Reihe weiterer folgten. Im nächsten Jahr ging er die Ehe mit Henriette Frankl ein, die zeitlebens sehr glücklich gewesen ist und der drei Kinder entstammten.

Im Jahre 1857 erschien der erste Band seiner Novellen „Am Kamin“, weitere folgten. Ab 1873 lebte er in Dresden völlig erblindet. Mit Hilfe seiner Tochter blieb er auch nach der Erblindung produktiv.

Sein ältester Sohn Ernst war Arzt in Brünn, das damals noch Bestandteil der Monarchie war. Lorm übersiedelte mit Frau und Tochter nach Brünn, um ein gemeinsames Leben zu führen, in eine Stadt, die er nicht kannte. Sehr selten verließ er das Haus. Zu dieser Zeit beschäftigte er sich außer mit Lyrik besonders mit Philosophie. Von vielen philosophischen Werken erschien „Der grundlose Optimismus“ in zwei Ausgaben. Er begründete darin seine Ansicht, dass der Mensch mit einem erheblichen Maß an Optimismus ausgestattet ist. Anfang 1902 erkrankte er, am 3. Dezember starb er im Kreise seiner Familie.

Der Dichter und Philosoph Hieronymus Lorm wurde vor 190 Jahre geboren. Heute weiß man nicht mehr von ihm als dass er taub und blind war und einige schöne Gedichte geschrieben hat. Die von ihm erfundene Taubblindensprache lebt fort und ermöglicht tausenden Leidgenossen ihre Isolation zu durchbrechen und ein vollwertiges Leben zu genießen. Auf seine dichterische und ethische Bedeutung hinzuweisen, an diesen hervorragenden Mann nachhaltig zu erinnern, ist der Schwerpunkt der gegenwärtigen Arbeit des Museumsvereins in Mikulov.

Gleichzeitig bereitet das Regionalmuseum in Mikulov eine Ausstellung mit begleitenden Aktivitäten in den Räumlichkeiten der Zeremonienhalle am jüdischen Friedhof. Diese Ausstellung sollte den Besuchern neben Leben und Werk von Hieronymus Lorm auch die Geschichte des Instituts für Behinderte beschreiben. Die Ausstellung sowie begleitende Aktivitäten sollen der breiten Öffentlichkeit eine der schwersten körperlichen Behinderungen vor Augen führen, unter der Lorm von Jugend an litt – Taubblindheit.

190 let od narození / 190. Jahrestag der Geburt

HIERONYMUS LORM

9. 8. 1821 Mikulov – 3. 12. 1902 Brno

**TRVALÁ PŘIPOMÍNKA FILOSOFA,
 BÁSNÍKA, SPISOVATELE A TVŮRCE
 ABECEDY PRO HLUCHOSLEPÉ**

**NACHHALTIGE ERINNERUNG AN DEN
 PHILOSOPHEN, DICHTER, SCHRIFTSTELLER
 UND ERFINDER DER HANDTASTSPRACHE
 FÜR TAUBBLINDE**

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
 AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
 Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

**EVROPSKÁ UNIE
 Evropský fond pro
 regionální rozvoj**

V roce 2011 si připomeneme 190. výroční narození mikulovského rodáka Hieronyma Lorma, filozofa a básníka, tvůrce dotykové abecedy pro lidi duálně postižené hluchotou a slepotou, jehož dílo mělo význam pro postižené lidi na celém světě. Význam jeho práce vedl Muzejní spolek v Mikulově k záměru upozornit na ni pamětní deskou s Lormovým portrétem. Slavnostní odhalení se uskuteční 23. 6. 2011.

Im Jahre 2011 jährt sich der 190. Geburtstag des weltbekannten Nikolsburger Landsmannes, Hieronymus Lorm, Philosophen und Schriftstellers, Erfinder der Handtastsprache für Mitbürger, die weder sprechen noch sehen können. Sein Verdienst für die Menschheit führten den Museumsverein in Mikulov zum Entschluss, Lorms Werk entsprechend zu würdigen und eine Gedenktafel mit seinem Porträt zu installieren. Die feierliche Enthüllung findet am 23. 6. 2011 statt.

Lormův rodný dům na Brněnské ulici č. 9 v Mikulově.
Lorms Geburtshaus in Mikulov, Brünnerstraße 9.

HIERONYMUS LORM

(vlastním jménem Heinrich Landesmann) se narodil 9. srpna 1821 jako druhý syn v židovské rodině mikulovského kupce v domě na dnešní Brněnské ulici č. 9.

Neduživý chlapec, jehož život se nejprve počítal na hodiny a kterého udržela při životě jen mateřská láska, prožil svoje mládí v bezstarostnosti a v pohodlí rodičovského domu ve Vídni, kde se scházely nejvýznamnější osobnosti kulturního života. Hudebně mimořádně nadaný chlapec navštěvoval nejdříve gymnázium. Na radu lékařů však studia zanechal. V roce 1834 byl náhle postižen ochrnutím, které zmařilo hudební naděje. Výjimečný talent se ale brzy změnil v hloubavý zájem o filozofii, jež se stala určujícím faktorem pro jeho další duševní vývoj. Začal studovat matematiku a logiku a obzvláště se zajímal o literaturu.

V šestnácti letech Lorm naprosto ohluchl. Na svůj zhoršující se zdravotní stav reagoval mladík negativně a když v roce 1845 oslepl na levé oko, byl rozhodnut vzít si život. Trvalo několik měsíců, než opět nabyl duševní rovnováhy.

Byla to doba, kdy uvažoval o odchodu z Rakouska. Pomýšlel na Zürich, avšak nakonec v roce 1846 odešel za bratrem do Berlína. Zpočátku se zde cítil velmi opuštěn, naštěstí se posléze setkal s přítelem Hartmannem, jenž jej vytrhl z jeho samoty. Jako zcela neznámý autor přijímal v této době návštěvy literárních velikánů, kteří se s ním mohli domlouvat většinou již jen prostřednictvím psaného textu. Právě tehdy začínal používat pseudonym Hieronymus Lorm.

Jméno „Hieronymus“ převzal od světce, který psal o osamělosti a svůj život dokončil v odloučení od světa jako poustevník; „Lorm“ podle svého oblíbeného hrdiny z románu „De L'Orme“ od anglického romanopisce G. P. R. Jamese. Tímto uměleckým jménem poté podepisoval celou svou další tvorbu.

Revoluční události roku 1848 opět změnilly Lormovu situaci. Byl svědkem stavění barikád, nacházel se často v nebezpečí života. Povstání ve Vídni ho naplnilo opojující radostí a rozhodl se k návratu do Rakouska. Ale nové poměry ho neuspokojovaly. Nenašel vhodné podmínky pro svou literární činnost.

Lorm se se svými nejbližšími dorozumíval dotykovou řečí prstů, kterou vytvořil pro svou vlastní potřebu.

Číst a psát mohl jen za pomoci důmyslně zkonstruovaného optického přístroje.

Lormovo nadání se spojovalo s úžasnou silou vůle. V roce 1855 vyšel jeho první román „Gabriel Solmar“, řada dalších pak následovala. Rok nato si vzal za manželku svou příbuznou, Henriette Frankl, jejíž klidné a praktické chování ho přitahovalo. Byl nesmírně šťastný, že získal do své blízkosti tuto ženu, která mu přivedla na svět tři děti. V roce 1857 vyšel první svazek jeho novel nazvaný „Ukrbu“, následovaný dalšími díly, z nichž „Vyprávění navrátilce“ vyšlo v roce 1858 i v Praze.

Stav Lormova zraku se neustále horšil, až zcela oslepl. Dcera Marie se tak stala jeho sekretářkou, rádkyní i předčitatelkou. Jejím prostřednictvím se dorozumíval a udržoval kontakt s okolím. Přes své těžké postižení neustával v literární činnosti, byl autorem nesčetných novel, esejů, divadelních her a románů.

Nejstarší Lormův syn Ernst se jako lékař usadil v Brně. Aby s ním mohl žít společně, přestěhoval se se svou ženou a dcerou také do Brna. Město ale neznal, takže jen zřídka vycházel z bytu ven. Od roku 1891 se zabýval kromě lyriky nejvíce filozofií. Z tohoto období pochází jeho nejznámější dílo „Bezodůvodný optimismus“.

Oslava Lormových osmdesátin byla velkou událostí. Počátkem roku 1902 však ochuravěl a 3. prosince 1902 v ruhu rodiny zemřel. Byl pochován na židovském hřbitově v Brně.

Básník a filozof Hieronymus Lorm se narodil před 190 lety. Dnes se o něm neví víc, než že byl hluchoslepy a že napsal nějaké hezké básně. Ale jeho vlastní dotyková řeč žije stále a umožňuje tisícům stejně trpících prolomit izolaci a žít hodnotným životem.

Ukázat Lormův básnický a etický význam, připomenout tohoto významného muže a oživit jeho památku, to je hlavním smyslem současné práce Muzejního spolku v Mikulově. Regionální muzeum v Mikulově připravuje na oslavu 190. výročí narození známého rodáka výstavu v prostorách obřadní síně židovského hřbitova.

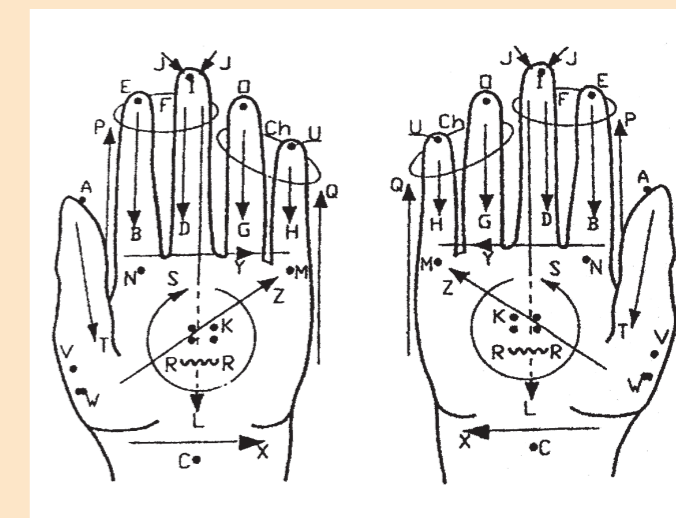
Výstava by vedle připomínky Lormova života a díla měla návštěvníkům přiblížit také historii institutu pro handicapované. Výstava a doprovodné akce seznámí širokou

veřejnost též s jedním z nejtěžších handicapů, který může člověka postihnout, a kterým trpěl i sám Lorm již od mládí – hluchoslepotou.

HIERONYMUS LORM

(eigentlich Heinrich Landesmann), zweiter Sohn eines reichen jüdischen Kaufmannes, erblickte im Hause Brünnerstraße 9 zu Nikolsburg am 2. August 1821 das Licht der Welt. Ein schwächliches Kind, dem die Ärzte kaum einige Tage gaben und das nur die Mutterliebe rettete. Er genoss eine sorgenlose Jugend und eine sorgfältige Erziehung in einem wohlhabenden Elternhaus in Wien. Seine schwache Gesundheit machte den Eltern große Sorgen. Er konnte zunächst eine normale Schule besuchen, später bekam er Privatunterricht. In seinem Elternhaus trafen sich Künstler und Schriftsteller. Lorm war musikalisch hoch begabt und wurde von besten Lehrern der damaligen Zeit unterrichtet.

Mit sechzehn Jahren verlor er innerhalb von zwei Tagen sein Gehör. Dazu kam noch, dass seine Sehfähigkeit deutlich nachließ. Zeitweise quälten ihn auch noch Lähmungserscheinungen.

Česká modifikace německé úpravy původní Lormovy dotykové abecedy.

Tschechische Modifikation der deutschen Gestaltung Lorms ursprünglicher Handtastsprache.